

vastagságú fal maradványát találtuk meg. A fal keleti vége a korábbiakban említett falsarok armírozásához épült hozzá. A nyugati irányban folytatódó fal a palota épületének ebben az irányban történő megnagyobbítására enged következtetni, jelezve ezzel a második építési periódust. Ehhez a falhoz egy lekövezett külső járósínt is csatlakozott annak északi oldalán, amely valamivel magasabban húzódott, mint az ÉNy-i falsaroknál megtalált korábbi járósínt.

A palota maradványainak feltárása során több helyen is megfogható volt, hogy a palotát 11. századi leégése után újjáépítették, és a későbbiekben kisebb átalakításokat is végeztek. A leletmentés során megismert újabb adatok alapján feltételezhető, hogy a korai román kori püspöki palotát – annak valamelyik átépítése során – a nyugati irányban egy újabb traktussal bővítették.

Az ásatási munka lényegében két munkaterületen folyt. Az egyik az Aranyos Mária kápolna és az egyetem közötti területen az északi belső várfaltól délre, ahol a felszínen látható falmaradványok korát igyekeztünk meghatározni, valamint azok külső alapozási szintjeit sikerült tisztáznunk. A feltárt falmaradványok késő középkori, de inkább újkori építményhez tartozó alapfalak voltak.

Előkerült itt egy személgödör, amelyet az egyik fal alapozása során már bolygattak. A gödörből kevés 14–15. századi mázatlan kerámia, köztük fehér töredékek is előkerültek. Az agyagos szűztalajba ásott személgödör mellett feltárt szint arra utal, hogy ez a terület ebben az időben már teraszosan volt kialakítva.

A másik ásatási területünk az északi falszorosban volt, ahol folytattuk az ÉK-i négyszögű – belül nyitott – bástyatorony belsejének a feltárását. Ennek során egy tölcserbélletes, nyugatra néző, teljesen ép lórést tártunk fel. A bástya lórései két szintben helyezkednek el.

Ugyancsak az északi falszorosban a már előbb említett bástyatoronytól Ny-ra egy észak-déli kutatóárkot húztunk, amelynek déli végében feltártuk a belső várfal É-i külső falsíkját. A falnak a továbbiakban sikerült feltárni a lábazati zokliját, valamint meghatározni az ahhoz tartozó középkori járósínt. A feltárás eredményeként megállapítottuk, hogy a várfalnak itt három építési periódusa volt megfigyelhető. A várfal síkjában nyugati irányban egy gondosan falazott kváderes falsarok került elő, amelyhez keletről az előbb említett belső várfal törtekéből falazott vége csatlakozik. Ez a kvádersarok korai építménynek tűnik, amelyhez egy északi irányba futó fal csatlakozik. Ez utóbbinak az alapozását, valamint a hozzá csatlakozó középkori szint egy kis részletét is sikerült feltárnunk. Az ároknak ebben a déli végében feltárt részletek arra engednek következtetni, hogy a jelenlegi falszoros a román korban valójában eléggé beépített terület lehetett. Ennek tisztázása érdekében további kutatása, illetve feltárása szükséges a terület egy nagyobb, összefüggő részének. Szükséges ugyancsak a már eddig ismert részletek összefüggéseinek, valamint

az egyes korok szintviszonyainak tisztázása is. Ugyancsak további kutatást igényel a belső várfal és a falszorosban előkerült maradványok kapcsolata, valamint a bástyatorony és a csatlakozó É-i külső várfal egymáshoz való viszonyának tisztázása.

DR. GERŐ GYÓZÓ – DR. SÁNDOR MÁRIA

241. Pécs, Szent István tér, I. számú sírkamra
(Baranya megye) Ró, Kö, Kk

Az ásatási területen az I. számú sírkamra rekonstrukciójával egy időben az építési terület mintegy egyharmadán a JPM Régészeti Osztály leletmentést végzett. Az építő tevékenység célja az 1782-ben megtalált Péter–Pál sírkamra végleges megoldása.

A régészeti feltárt terület kb. 200 m², amely a végleges védőépület alapterülete. Régészeti feltárással a terület K-i és Ny-i oldalán kerülhetett sor. A rendelkezésre álló feltárási terület két részén két különböző és egymástól időben jelentősen eltérő korszak emlékét találtuk meg. K-i területén újból előkerült az 1913-ban már megtalált V. számú ókeresztény sírkamra. Ennek Ny-i támpillérekkel megerősített külső falának egy részletét tártuk fel. Ugyancsak előkerült egy késő római téglasír. Az V. számúnak nevezett épület itt látható fala kb. 2 m magas, feltárt részleteiből arra következtethetünk, hogy az építmény nyolcszög alaprajzú lehet, azaz alaprajzilag eltér az eddig megismert sopianaei ókeresztény emlékektől. Az ásatási terület Ny-i oldalán feltárt jelenségek túlnyomó többsége későbbi időszakokból: a hódoltság korából, késő középkorból és újkorból való. Ezen a területen tártunk fel egy agyagból tapasztott falú, nagyméretű „medencét”, amely véleményünk szerint víztározó, vagy más vízgyűjtő objektum lehetett. Erre utal a belsejében feltárt téglából készült kettős ciszternarendszer is. A feltárási területen hat bolygatott tégl- és földsír került elő, valamennyi melléklet nélküli. A leletmentéssel párhuzamosan a Möller–Szőnyi féle védő-szellőző rendszer dokumentálását is elkészítettük. Az ásatás 2000. február 19-én fejeződött be. Konzulens: dr. Visy Zsolt régészprofesszor (PTE), munkatárs Katona Győr Zsuzsa.

KÁRPÁTI GÁBOR

242. Pécsudvard, Széchenyi u. 1/b.
(Baranya megye) B

1999. szeptemberében Klaics Tivadar földjén az általa már pinceszás okán megbontott, középső bronzkori tárolóverem leletmentését végeztük el. A több, mint harminc edény darabjait tartalmazó égett gödörből állatcsontok és paticsdarabok is előkerültek. Az edények fele nagy hombáredény volt. A tárológödört a Mészbetétes edények kultúrája létesítette. A leletmentésen részt vett Gábor Olivér régész, Krasznai Péter rajzoló és Horváth Éva restaurátor.

KÁRPÁTI GÁBOR